

Ғаумы, қояш !

Ғаумы, дуғсым !

Ғаумыһығыз, укытыусым!

Мин сәләмәт, мин матур,

Салауат кеүек батыр!

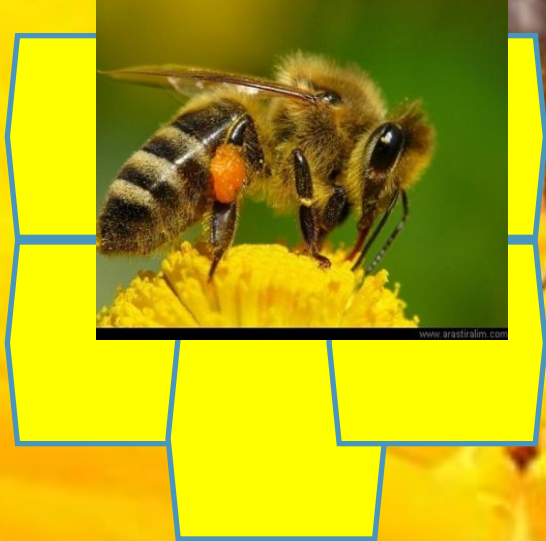
Яйлап ултырам хәзер,

Дәрес тыңларға әзер.

Бик эшсэн бер халык
Безгә бирә татлы азык,
Сәскәләрзән һут йыя,
Матур кәрәззәр коя.
Кәрәззәрен мөлдөрәмә
Балға тултырып куя.
Баксала ғына йорто,
Ә исеме –

Бик эшсэн бер халык
Безгә бирә татлы азык,
Сәскәләрзән һут йыя,
Матур кәрәззәр коя.
Кәрәззәрен мөлдөрәмә
Балға тултырып куя.
Баксала ғына йорто,
Ә исеме – *бал корто.*

Дәрес теманы:

Башҡорт балы

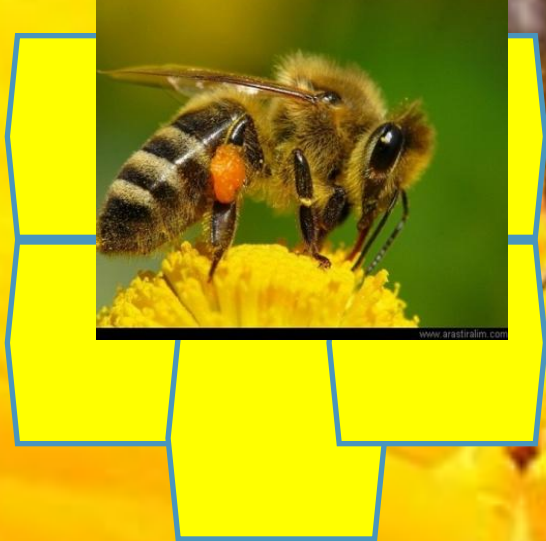
Дәрес мәсьәләләре

...танышырбыз

... өйрәнербез

... белербез

Тикшеренеу этаптары

Нимэ ул бал?

БАЛ 1. Корт, инкештен
(шмель) сәскә һутынан
йыйып яһаған куйы
матдәһе (вещество).

2. Шул матдәнән йәки
шәкәрзән әсетелгән
әсемлек (напиток).

Бал кеше тормошона нисек килеп ингэн?

Солок

**Бейек һәм йыуан
карағайза корттар
оялаһын өсөн
уйылған яһалма
кыуыш. Ул 4-6 метр
бейеклектә көнъякка
кاراتып яһала.**

Солоксолок ер йөзөндә бер генә урында, Башкортостанда Бөрйән районында һакланып калған.

**Бөрйән районы Шүлгәнташ
курсаулығында «Алтын солөк»
заказнигы ойөшторолған, бал кортона
музей төзөлгән.**

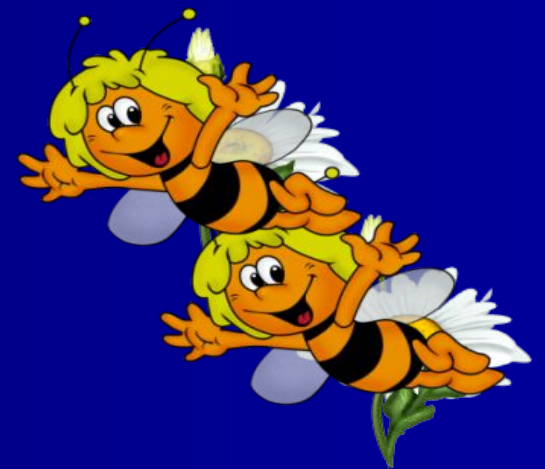
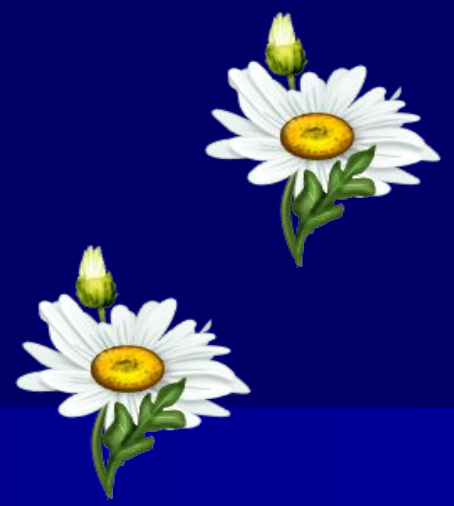

Умарта

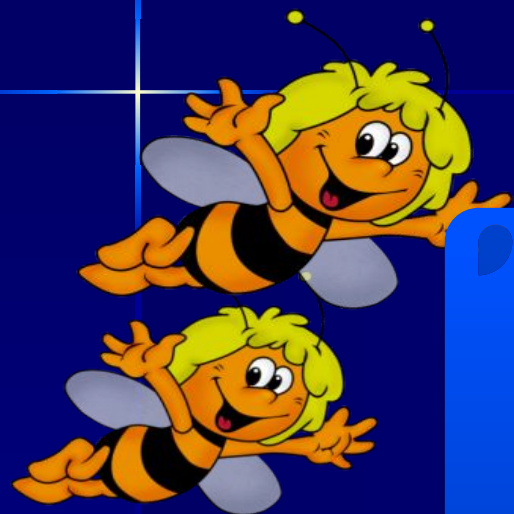
Түмэр умарта

Күззәрегеzz
е һаклағыз!

Без, без итәбез,
Бөлөндарға осабыз,
Без, без итәбез,
Кызыл сәскә табабыз,
Кызыл сәскә табабыз за,
Татлы һутын йыябыз,
Татлы һутын йыябыз за,
Өйөбөзгә кайтабыз.

Василий Власов

«Башкорт балы»

Һүзлек эше

һут – нектар

һеркә – пыльца

һитә – перга,

корт елеме – прополис

корт һөтө – пчелиное молоко

виноград шәкәре – глюкоза

Һүзлек эше

емеш шәкәре – фруктоза

карабойзай – гречиха

йүкә – липа

акһым – белок

тимер – железо

саған – клен

тал – верба

Төркөмдөрзө эш

1 – се төркөм.

Балды бал корто нимэлэрзэн йыя?
Иң киммәтле бал тип ниндәй бал
иҗәпләнә?

2 – се төркөм.

Балдың химик составы ниндәй?

3 – сө төркөм.

Башкорт балының ниндәй
наградалары бар?

Башкортостандың күп өлөшө
урман менән капланған. Урманда ла
бал биреүсө йүкө, тал, саған
ағастары үсә.

Йүкә балы иң киммәтлеһе һанала.
Йүкә сәскә атканда, бер бал корто
ғаиләһе көнөнә 10 килограмм
сәскә һуты йыя.

Балдын химик составы

18 процент һыу,

35 процент виноград шәкәре (глюкоза),

40 процент емеш шәкәре (фруктоза),

2 процент сахароза,

0,1 процент акһым бар.

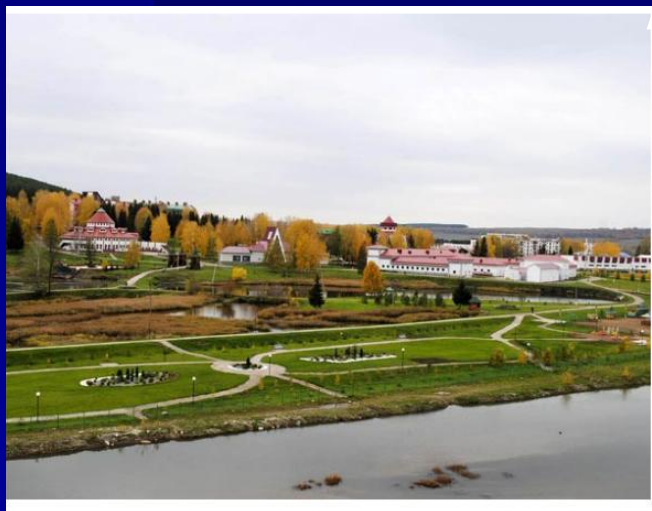
Шулай ук ферменттар, витаминдар, 20-
ләп төрлө аминокислота, ароматлы
матдәләр һәм буяу матдәләре бар.

Наградалары һәм казаныштары

Башкортостандың 7 мөғжизәһе

Мәкәлдәр

Бал тоткан, бармак ялар.

Бал татлы, балдан бала татлы.

Ғынамыштар

- Бал қорттары иртән иртүк осмаһалар – көндөз ямғыр була.
- Ысык күп йылды бал уңа.

Фразеологизмдар

- Теленц балдай татлы.
- Балауыз һығыу /илау/
- Бал да май эсендә йөзөп йәшәй.

1

2

3

4

5

6

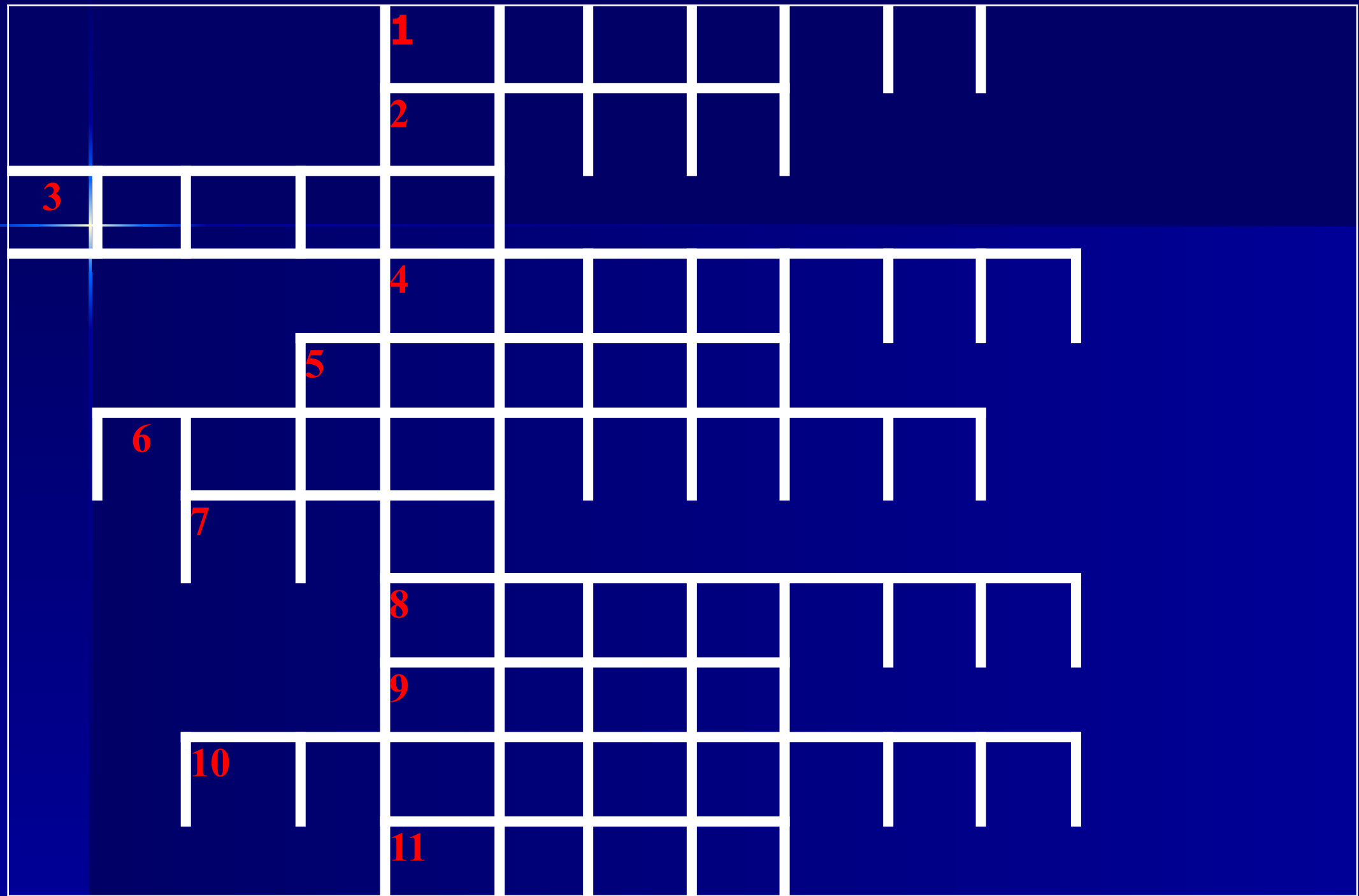
7

8

9

10

11

Б

ө

р

й

ә

н

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Б

ө

р

й

ә

н

а

з

ы

к

3

4

5

6

7

8

9

10

11

Б

ө

р

й

ә

н

а

з

ы

к

и

ң

к

е

ш

4

5

6

7

8

9

10

11

Б

ө

р

й

ә

н

а

з

ы

к

и

ң

к

е

ш

к

а

р

а

ғ

а

й

5

6

7

8

9

10

11

Б **ө** **р** **й** **ә** **н**

а **з** **ы** **к**

и **ң** **к** **е** **ш**

к **а** **р** **а** **ғ** **а** **й**

с **о** **л** **о** **к**

6

7

8

9

10

11

Б

ө

р

й

ә

н

а

з

ы

к

и

ң

к

е

ш

к

а

р

а

ғ

а

й

с

о

л

о

к

у

м

а

р

т

а

л

ы

к

7

8

9

10

11

Б ө р й ә н

а з ы к

и ц к е **ш**

к а р а ғ а й

с **о** л о к

у м а **р** т а л ы к

h у **т**

8

9

10

11

Б ө р й ә н

а з ы к

и ц к е **ш**

к а р а ғ а й

с **о** л о к

у м а **р** т а л ы к

h у **т**

б ә п е м б ә

9

10

11

Б ө р й ә н

а з ы к

и ц к е **ш**

к а р а ғ а й

с **о** л о к

у м а **р** т а л ы к

h у **т**

б ә п е м б ә

а й ы у

10

11

Б ө р й ә н

а з ы к

и ц к е **ш**

к а р а ғ а й

с **о** л о к

у м а **р** т а л ы к

һ у **т**

б ә п е м б ә

а й ы у

ш ү **л** г ә н т а ш

Б ө р й ә н

а з ы к

и ц к е **ш**

к а р а ғ а й

с **о** л о к

у м а **р** т а л ы к

һ у **т**

б ә п е м б ә

а й ы у

ш ү **л** г ә н т а ш

ы с ы к

Синквейн төзөү

- 1) бал
- 2) ике сифат
- 3) 3 кылым
- 4) 4 һүззән торған һөйләм
- 5) нимә менән ассоциациялана

Рефлексия

...Таныштык

... өйрәндөк

... белдөк

Рефлексия

...жызык булды

... еңел булды

... ауыр булды

... окшаны

Өй эше

- 1) 182-183-сө биттәр укырға, һүзлек һүззәрен кабатларға.
- 2) Башкорт балы тураһында һөйләргә өйрәнергә.
- 3) Балды нисек һәм кайза кулланып була? Өстәлмә материалдар әзерләргә.

